

השבת רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

ויקח קרח (במדבר טו, א)

וזהו בחינת גסם קרח שחלק על משה ואהרן, בחינת (במדבר טו, א): ויקח קרח ותרגמו: ואתפלג קרח, שחלק למדן מצדיק ואמר שלמדן בעצמו הוא מעלה. וזה שאמר (שם, ג): כי כל העדה כלם קדושים, ופרש רש"י: כלם שמעו בסיני 'אנכי' וכו', היינו שאמר מאחר שכלם קבלו את התורה וכלם שמעו בסיני 'אנכי' על כן כל אפין שוין, חס ושלוש. ובוה גסם וחטא מאד, כי אף על פי שכלם קבלו למוד התורה בסיני, אבל אין כלם שוין בקיום התורה. ועיקר השלמות הוא רק כפי הצדקות של כל אחד כפי מה שזוכה כל אחד לקיום התורה בשלמות, והכל תלוי בקדשת הברית שזה אין שום אדם יודע מה שנעשה עם חברו, רק הוא יודע החסרונות שלו איך הוא אוהו בזה. על כן בוודאי ראוי לו להתבטל נגד הצדיק האמת שהוא בחינת משה שרואים עצם נפלאות קדשתו על ידי נפלאות התורה שגילה לנו, ולסמך על דבריו שבוודאי יודע למי לתן הגדלה כראוי לו, בפרט משה רבנו בעצמו שעשה הכל על פי הדבור. וקרח על ידי גאוותו חלק עליו והתפאר בחכמתו ולמד ודן קל וחמר של שקר, וגילה פנים בתורה שלא כהלכה, ואמר: ומה טלית של מין אחר חוט של תכלת פוטר וכו'. וכן בית מלא ספרים אם חייב במזוזה וכו' (תנחומא – קרח, ב). כי כשאין בו אמונה, ומפריד למוד התורה מהצדיק, בוודאי יוכל לצאת לגמרי מהדת לגלות פנים בתורה שלא כהלכה, כמו קרח שחלק על משה על ידי זה, ואחר [אלישע בן אבוי-ה] שקיצץ בנטיעות על ידי זה וכנ"ל.

ועל כן חלק קרח על הכהנה, כי הכהן הוא בחינת הרב האמת הנ"ל בחינת (מלאכי ב, ז): כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו' – אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו' כנ"ל. כי כהן בחינת חסד בחינת אברהם, היינו בחינת אהבה והשתוקקות וכסופין דקדשה שזוכין על ידי הרב הזה שדומה למלאך ה' צבאות וכנ"ל. וקרח שפגם בזה ורצה לחלק למדן מצדיק כנ"ל, על כן חלק על הכהנה וכנ"ל.

ועל כן צוה ה' יתברך לברר האמת על ידי המטות, וכמו שכתוב (במדבר יז, כ): והיה האיש אשר אבחר בו מטוהו יפרח, כי מטוה דא מטי"ט (זהר בראשית כז). שהוא בחינת למדן שכלול מששה סדרי משנה שהם בחינת אסור ומותר וכו', כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל כן צוה ה' יתברך שכל אחד יכניס מטוה שלו לפני ארון העדות, והיה האיש אשר יבחר בו מטוהו יפרח, להורות שמטוה אהרן שהוא בחינת רב האמת שהוא מלאך ה' צבאות שכולל למדן וצדיק, ואזי הוא בוודאי עושה פרות דהיינו שהוא לבדו מחדש חדושין דאורייתא אמתיים בתורה שהם בחינת פרד"ס, כי רק מטוה שלו פרח וגדל ועשה פרות כמו שכתוב (במדבר שם, כג) ויצא פרח ויצף ציץ וכו', דהיינו שלמוד התורה שלו שהוא בחינת מטוה כנ"ל, הוא לבדו הצליח ועשה פרי, כי הוא מלאך ה' צבאות שמקשר למדן לצדיק שעל ידי זה עיקר שלמות חדושי התורה שהם בחינת פרד"ס. ועל כן בוודאי לו מגיע הכהנה, כי הוא זכה לכסופין ואהבה דקדשה שהוא בחינת כהן איש חסד כנ"ל.

אבל המטות של שאר הנשיאים לא פרחו ולא עשו פרות, להורות להם ולגלות שאין יכולים לחדש בתורה בפרד"ס שזה נקרא עץ פרי עשה פרי כידוע (עיין זהר – בלק, רב), אין יכולין לזכות לזה כי אם על ידי כוח אהרן הכהן שהוא בחינת רב האמת שדומה למלאך ה' צבאות שכולל מלמדן וצדיק, ועל כן לו לבד מגיע הכהנה. אבל מי שמפריד עצמו ממנו הוא בחינת עץ יבש, כי אף על פי שנדמה שמחדש איזה חידוש אינו נחשב בשם עשיית פירות כלל, כמו שכתוב בזהר (בהקדמה, ה). שחדושין שאינם כראוי הם בחינת רקיעין דשוא, חס ושלוש. וכמו שמבאר בהתורה "ויהי מקץ – סימן נ"ד" (אות ו) שהם בבחינת שבע שני הרעב, חס ושלוש, שהוא הפך עשיית פירות. כי אי אפשר להצליח בתורה ולעשות פירות באמת, כי אם שמקשרין עצמו להצדיק האמת שהוא בחינת אהרן הכהן שהוא בחינת: כי שפתי כהן ישמרו דעת וכו', שרק הוא זכה שמטה שלו שהוא בחינת למדן – בחינת מטי"ט – יפרח ויוציא פרח ויצף ציץ וכו', כי עיקר שלמות חדושי תורה שהם בחינת פרד"ס שגדלים בו כל מיני פירות, הוא רק על ידי כסופים טובים שעל ידי זה זוכים למעשים טובים (לקוטי הלכות – ברכת הודאה – הלכה ה, סימן ח)

סיפור

... אחר כך, קיבל [רבי נתן, ז"ל] רשות מאדמו"ר ז"ל, ונסע לביתו לבראדיטשוב עבור קניית הסחורה. ונפשו נקטה בחייו מרב מרידות לבבו על שמבטל עצמו קצת מעבודתו יתברך. על כן מידי בשובו משם עם הסחורה לנעמרוב, עד שלא הספיק לפרש ולהודיע לזוגתו המקח מכל מין ומין הלך במרוצה להבית המדרש לשוב לעבודתו יתברך. והיא היתה בת אב בית דין רבי דוד צבי ז"ל ומימיה לא נסתה כלל אפילו לישיב בחנות כל היום, ומכל שכן לידע מרשימות הצעטליך כל פרטי מקח הסחורה - בוודאי לא היה באפשרותה. וכשנכנס אצלה איזה קונה, הִכרחה לרוץ אליו אל הבית מדרש לשאל מאתו על המקח. עד שראו כל בני ביתו שגם זה אינו עצה טובה, ומחלו לו גם על זה והשתדלו אחר כך שיהיה גם קניית הסחורה על ידי איש אחר. וזוגתו קבלה על עצמה כל טרדת החנות מבוקר ועד ערב.

שיחות

... משהו ספר לי שראה באומן אנשי רבינו... הם לקחו סדין גדול וכסו עצמם והדליקו נרות, כאילו הם כבר בעולם הבא, כאילו כבר אחר פטירה. הם ציירו לעצמם מה שיהיה בקבר. אני ראייתי את רבי ישראל שכל החיות שלו הכל היה נמשך מהחיפוש איך לעבד השם. יתר העולם מחפשים כסף וכבוד, בלי כלום. הבל שזה הבל.

היה לו כיס, איזה כיס לרבי ישראל, ונתן את הנעלים באיזה סמרטוט, באיזה מגבת בהכיס, ועבר כל המקום שישנים שלא ישמעו החברים השכנים, והלך ליער. כל העולם ישנו, רק רבי ישראל הלך ליער...

הוא זמר איזה נגון והיה שמח מאד רבי ישראל. רקודים עשו גם ביער, נגון ורקודים, כן. הוא מצא את ישראל בער בטבריה, הוא בא מצפת לטבריה ומצא אותי שמה ובא לבית שלנו וקנה לחם לאכל, וזה היה התחלת הגאולה של עכשיו.

מה זה, איזה עולם זה, בשביל מה כל זה? כל העולם רודפים אחר כסף וכבוד. מה יהיה מזה? העולם הזה לא כלום. לא ישאר כלום מהשינה, מהאכילה, מהכסף, מה זה!

ורבי ישראל נשאל בעניין הנהגת-הבית ועבודת ה'

אם רוצים באמת - יודעים הכל! יש 'לקוטי תפלות' - יש כבר עולם. 'לקוטי תפלות', אם לא היה לנו חס-ושלום 'לקוטי תפלות'...

'תקון הכללי' - זה אור של משיח! אם רוצים אמת, אז השם יתברך נותן לנו מלאך של אמת והוא מלמד אותנו על כל דבר על כל יום תמיד. המלאך תמיד נמצא בלב והוא מלמד אותנו הכל! מלאך, מלאך, מלאך...

ככה שמעתי מרבי ישראל, עליו השלום, שהעולם היו אצל רבינו דברו יחד כל היום: "פרנסה, פרנסה, פרנסה", בא רבינו הקדוש ואמר: "פרנסה! רק בטחון!" שוין [מספיק], כבר הוא נתן לכלם פרנסה. כל אחד צועק: "פרנסה, פרנסה, פרנסה!" מה, מה כל-כך קשה, "פרנסה – רק בטחון!" רק בטחון...

אני ראייתי. באו אורחים מירושלים ולא היה להם כסף, אז רבי ישראל נתן להם צדקה בכסף. אני לא ידעתי, רבי ישראל לא ספר לי. יש לו ילדים והוא בעצמו לא היה לו כסף. ה' יתברך נתן לו איזה כספים, הוא לקח את הכסף, הוא היה לו ילדים קטנים בבית שצריכים לאכל, הוא לא חשב כלל על הילדים שלו, הוא חשב לו איך לקיים מצוה, הוא הלך לחפש איזה מצוה עד שמצא.

רבי ישראל דבר עם האורח הזה והבין שאין לו אפילו סעודה אחת, אין לו כלום, הוא עני, אז רבי ישראל היה לו כסף הרבה ונתן כל הכסף לאיש הזה שיהיה לו לאכל. והאיש הזה חשב שרבי ישראל הוא מיליונר, הוא עשיר גדול, הוא נותן לו כל-כך כסף, אז האיש הזה שאל אותי: "תגיד לי, רבי ישראל הוא עשיר? הוא נתן לי הרבה כסף. נו, ואיך אם לא עשיר, איך יתן אם אין לו?" אמרתי לו, דברתי לו איזה עשיר הוא...

לעילוי נשמת: דוד חיים בן אליהו ומרים, ת.נ.צ.ב.ה. מרת בלרה בת דיאמנטא, ת.נ.צ.ב.ה.

העולם המלעיגים ומסיתים ומונעים מן דרך האמת, וצריך שלא יחשו ולא יסתכל עליהם כלל, רק יהיה בחינת "אחד היה אברהם", כאילו הוא יחיד בעולם.

הצדיק האמת ואנשיו הכשרים הם "נטורי קרתא" [שומרי העיר] האמתיים, המגלים כבודו יתברך בכל העולם, ועל-ידי זה זוכים כל הנופלים למקומות המטנפים הרחוקים מכבודו יתברך לעלות בתכלית העליה, ולמצא שם ה' יתברך על-ידי הבקשה והחיפוש לבד, שדורש ומבקש ומחפש את כבודו יתברך. ודייקא על-ידי התגברות תוקף ההעלמה כל-כך, על-ידי זה נתרומם ונתעלה אחר-כך כבודו יתברך ביותר, ולסוף נתהפך הכל לטובה ונתקן העולם בשלמות! מחמת טרדת ערב שבת קדש, ההכרח לסיים. אוהבו הקשור בלבו בכל יום תמיד המעטיר לשלומו וטובתו באמת, ודרישת שלום לכל הנלוים אליו, שלום **המעתיק והמסדר, ישראל דב אודסר** רב.

עצות
לקוטי עצות - אמת ואמונה, סימנים לא-לב) הכלל הוא, שכל מה שאנו עושים הן תפילה, הן למוד תורה ועשיית מצוות, הכל הוא כדי שיתגלה מלכותו ואמונתו יתברך.

כשאדם חזק באמונה מאד, זוכה אחר-כך לבוא אל השכל. וכל מה שמחזיק את עצמו באמונה יותר, בא אל שכל יותר, כי הדבר שהיה צריך מתחילה להבין מחמת שלא הבין הדבר, זוכה אחר-כך להבין בשכל על-ידי אמונתו החזקה; אך אחר-כך יש לו דברים גבוהים יותר שהם נסתרים ממנו ואינו יכול להבינם בשכל, ואזי צריך להתחזק יותר באמונה, להאמין במה שנסתר ממנו עתה ואינו מבין בשכל, עד שיזכה להבין גם אלו הדברים בשכל, וכן לעולם. אבל צריך להיות האמונה חזקה מאד מאד, עד שתפשט האמונה בכל האיברים, ואזי יכול לזכות לבוא אל השכל על-ידי האמונה.

תפילה
לקוטי תפילות א - תפילה קט)

"כל מצוותיך אמונה, שקר רדפונו עזרני".
אל אמונה, רחם עלי למען שמך, וזכני לאמונה שלמה באמת, עזרני והושיעני שאתחזק באמונה שלמה באמת. עזרני והושיעני שאתחזק באמונה שלמה בכל-עת, ואכניס את עצמי בתוך האמונה הקדושה בכל פעם יותר ויותר, עד שאזכה לעלות בכל פעם לאמונה גבוהה יותר ויותר, עד שאזכה לבא אל השכל על-ידי האמונה, שאזכה על-ידי זה להתחזקות האמונה באמת ולהבין ולהשיג בשכלי את הדברים שלא הייתי מבינם בתחילה והייתי צריך להתחזק בהם באמונה לבד. ועתה, אזכה להבינם ולהשיגם בדעתי ושכלי, רק בדברים גבוהים ונעלמים יותר שלא אבינם עדיין אתחזק בהם באמונה שלמה, וכן אתחזק באמונה גדולה בתוספת קדשה בכל פעם, עד שאזכה בכל פעם להבין ולהשיג בשכלי ודעתי גם אלו הדברים הגבוהים ונעלמים יותר.

וכן בכל-עת ועת אתחזק באמונה גדולה יותר ויותר, עד שאזכה להמשיך השכל והדעת על-ידי האמונה, לבא אל השכל של הדבר שבתחילה היה נעלם ממני והייתי צריך להאמין בו באמונה לבד, עד שאזכה לבא לראש אמונה ולדעת שלם בקדשה גדולה לדעת ולהכיר אותך באמת. ואזכה לדעת ולהבין כל מה שאפשר בשכל אנושי להבין באמת. ומה שאי אפשר להבין בהדעת, אזכה לאמונה שלמה בתכלית השלמות, בתכלית המעלה העליונה, כרצונך וכרצון צדיקיך האמתיים אשר זכו לאמונה ולדעת בתכלית המעלה שאין מעלה אחריו, ואזכה לאמונה שלמה וחזקה כל כך, עד שתפשט האמונה בכל האיברים.
... על כן, זכנו ברחמיך הרבים לילך בדרכיהם ולציית אותם בכל אשר צוו אותנו ולהיות כרצונם באמת בכל-עת. למדנו והורנו איך להמשיך עלינו האמונה הקדושה, שהמשיכו אבותינו ורבותינו הצדיקים הקדושים ממקום שהמשיכו על-ידי קדשתם העצומה, עד שזכו למה שזכו. זכנו להמשיך עלינו אמונתם וחסדם וטובם וצדקתם, אשר יגעו וטרחו במסירות נפש ביגיעות וטרחות גדולות מאד, להטיב לכל בני ישראל לדורות עולם. והעיקר להמשיך ולגלות האמונה הקדושה לכל באי עולם, ובפרט לישראל עם קדוש, עם קרוב, עם סגלה. עזרנו והושיענו בעת צרה הזאת למען כוחם וזכותם הגדול והקדוש, הנורא והנשגב מאד עד אין חקר. "הושיענו אלקים כי באו מים עד נפש".
זכנו לאמונה שלמה באמת, עד שזוכה בכל פעם לבא על-ידי האמונה הקדושה אל הדעת, ותפשט האמונה הקדושה בכל אחד ואחד בכל האיברים. וזוכה תמיד לדבר האמונה הקדושה בפה מלא שלם באמת, כמו שנאמר: חסדי ה' עולם אשירה לדור ודור אודיע אמונתך בפי. ונאמר: ויודו שמים פלאך ה' אף אמונתך בקהל קדושים. ונאמר: לדור ודור אמונתך כוננת ארץ ותעמדם. ונאמר: דרך אמונה בחרתי משפטך שווייתי. ונאמר: כי ישר דבר ה' וכל מעשהו באמונה. ונאמר: וצדיק באמונתו יחיה. ונאמר: ואמונתי וחסדי עמו ובשמי תרום קרנו. ונאמר: כי טוב ה' לעולם חסדו ועד דור ודור אמונתו. ונאמר: וארשתך לי לעולם, וארשתך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים, וארשתך לי באמונה וידעת את ה'. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

האיש הזה היה שמו משה, והוא בא לטבריה. הוא היה אורח, גר, והוא לא ידע כלל מי הוא רבי ישראל. על-כך-פנים האיש הזה היה למדן, הוא למד בהשיבה הגדולה ב'מאה שערים', אז אמר: "אם-כן, אני רוצה להיות גם-כן ברסלב, זה חיים, חיים טובים. מה, רק ללמד?" האיש הזה רוצה להיות כמו רבי ישראל. אחר-כך אנחנו חזרנו לירושלים, האיש הזה גם-כן היה גר בירושלים והיה לו דירה, והוא נתן את הבית שלו והכל מה שיש אצלו לברסלב. הוא נעשה ברסלב כזה.. והוא צחק מהלומדים, מכולם. זה דבר חדש, העולם לא יודעים, העולם יודעים רק ללמד גמרא, אבל קיום התורה והמצוות! ...! (ההמשך יבוא)

מכתב
ספר אבי הנחל - חלק ב - מכתב נו) עשי"ק מ"ג לעומר תשי"ט, טבריא.

יקירי, המבין דבר מתוך דבר וחותר חתירות למצא את הצדיק שכל תקוותו ותיקונו על-ידו, אלמלא לא בא לעולם אלא בשביל זה - די. שלום רב. צריך לשים לב להבין מתוך דברו דבר מתוך דבר, לקבל מהם רמזים בעינין ההתקשרות להצדיק, שבכחו הגדול יכול גם הרחוק והירוד בירידה עמקה בלי קץ להתקרב לה' יתברך. אם אמנם מעשינו אינם עולים יפה, ועשינו מה שעשינו, וקלקלנו מה שקלקלנו, ונתרחקנו כמו שנתרחקנו, ובאנו למה שבאנו, עד שהרחבנו את בית החכמה ושרפנו את היכלי השכל והגליוני את דעתנו למקום שהגליוני, אבל ה' יתברך עושה את שלו וחסדי ה' לא תמו ולא כלו רחמיו, כי לא דבר ריק הוא מה שסייב ה' יתברך עמנו כמה וכמה סיבות ותחבולות שזכינו לידע שיש בעולם רבי אמת כזה וכו' המקיים את כל העולם כולו עד הסוף כפי הדור וכפי האדם והמקום והזמן, ומעלה גם את הירודים מאד מאד מתכלית תכלית הירידה עד תכלית העליה למעלה למעלה. אילו כל הימים דיו וכל אגמים קולמוסים ובני-אדם בלבירים ולשונוות מקלסים, אין מספיקים להודות ולהלל ולספר על אחת

מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות, רבבות ורבבות נפלאות נוראות ונסים וחסדים כאלו שלא נשמעו מעולם, אשר המשיך בכחו הגדול לרחם את אשר אינם ראויים לרחם ולחן את שאינם הגונים לחן כמונו היום בדור עני כזה. אשרינו שזכינו להנצל בנסים ונפלאות מלהיות מתנגד וחולק על הצדיק האמת שכל תיקון ונשואת ישראל על-ידו וכל עיקר הגאולה תלוי בו. הוא חייונו, הוא תקוותנו. אוי להם החחולקים עליו, עליהם נאמר "ומקלליו יכרתו", כי הם נכרתים משורשם ויורדים חיים שאולה ואינם יוכלים להגביה עצמם למעלה. והצדיק האמת הוא בעל חסד ורחמים כזה עד שסוף כל סוף יעלה ויתקן גם אותם הנפשות של החחולקים עליו גם-כן, רק שצריכין לסבול מרירות גדול וצער גדול וקשה ומר, ימים ושנים הרבה, עד שסוף כל סוף אחר המרירות דמרירות שסבלו וחרפות ובשוות בלי שיעור וערך, יצטרכו עוד להתבייש הרבה ולבוא לפני הצדיק בחינת משה ולקבל תיקון.

עיקר התיקון, כשאוחז עצמו בהצדיק שיוכל להעלות גם הנפשות הנפולות מעמקי עמקי התהום תחתיות, מתכלית תכלית הריחוק - למעלה למעלה עד למעלה מהמקום, ולגלות מלכותו יתברך בכל העולם שעל-ידי זה תבוא הגאולה. כשרוצה להתקרב להצדיק האמת, שבוה תלוי הכל, אזי בוודאי מתגברים המניעות ביותר ומתפשטים ומשתטחים לפניו מאד מאד מכל הצדדים למנעו מזה העסק קדשה, על-כן ידע האדם שאין שום מניעה בעולם שלא יוכל לשברר **אם ירצה באמת** כי המניעות הם רק בשביל התגברות החשק, כי על-ידי המניעה מתגבר החשק. כי כן דרך האדם שכל מה שמונעים אותו מאיזה דבר - הוא חושק ביותר לעשותו, וכשיהיה לו חשק ורצון חזק וכסופין גדולים כראוי לזה העסק שצריך לעשות, בוודאי יזכה לגמרו ולהוציאו מכוח אל הפועל. מי שהוא הולך בגשמיות כל ימיו, ואחר-כך נתלהב ורוצה להתקרב להצדיק שיוליכהו בדרכי ה' יתברך, אזי מידת הדין מקטרג עליו ואין מניח אותו ומזמין לו מניעה, והכסיל כשרואה המניעות חוזר לאחוריו. אבל מי שהוא בר דעת הוא מקרב את עצמו אז דייקא, כי באמת ה' יתברך בעצמו נסתר בהמניעה הזאת. אין ה' יתברך שולח על שום אדם מניעות רק כפי כוחו ויכלתו, שיוכל לעמד בהם אם ירצה להתגבר עליהם כראוי, על-כן באמת אין שום מניעה כלל כי כל המניעות הם רק באחיזת עיניים, והעיקר הוא לב חזק ואמיץ ואין לו שום מניעה מלהתקרב אל האמת, כי הכל בטל ומבטל למי שמחזק ומאמץ את לבבו בה' יתברך!

בני-אדם יש להם כוח למנע ולהסית את האדם לרחקו מה' יתברך והמצדיק האמת יותר מן היצר הרע, על-כן מי שרוצה באמת להתקרב אל האמת, צריך שיהיה לו התחזקות גדול כנגד המסיתים והמונעים, לעמדם בעזות גדול נגד עזותם הרע, ויהיה מצחו חזק לעמת מצחם ואל יתבייש מפני המלעיגים. מי שרוצה לבחור בחיים ולהתקרב לצדיק האמת, אי אפשר לו להתקרב כי אם על-ידי שיחשוב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו כנון אביו ואמו ואשתו ובניו, או המניעות שיש לו משאר בני

